

בג"ץ 184/13 - עלי זיד נ' משרד הפנים - מדינת ישראל

בג"ץ 184/13 - עלי זיד נ' משרד הפנים - מדינת ישראל עליון

בג"ץ 184/13

עלי זיד

נגד

משרד הפנים - מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

[04.07.2013]

כבוד השופט ח' מלצר

כבוד השופט נ' הנדל

כבוד השופט צ' זילברטל

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותר:

עו"ד ליאת שטיינברג

בשם המשיב:

עו"ד רן רוזנברג

פסק-דין

השופט נ' הנדל:

1. מונחת לפנינו עתירה המופנית נגד משרד הפנים - הוא המשיב, בגדרה מתבקש בית המשפט להורות על ביטול החלטת המשיב שדחתה את בקשת העותר לקבל מעמד של קבע ואזרחות בישראל, ותחת זאת לקבוע כי יינתן לעותר המעמד המבוקש.

2. העותר נולד בטייבה בשנת 1983. אימו של העותר נישאה לתושב שטחי יהודה ושומרון ובשנת 1988 ויתרה על אזרחותה הישראלית. בשנת 1998 ביקשה האם להשיב לה את מעמדה כאזרחית בישראל. המשיב החליט להעניק לאמו של העותר מעמד של תושבת קבע. לעומת זאת, ילדיה קיבלו אשרת שהייה מסוג א/5 (תושב ארעי) לתקופה של שנה, כאשר הוחלט שיוכלו להאריכה אם יוכיחו שמרכז חייהם בישראל. לגבי העותר, לא חודשה אשרת ההייה שלו מסוג א/5 לאחר יום 13.08.01, ותחת זאת הונפק לו היתר כניסה לישראל של מפקדת התיאום והקישור של צה"ל (להלן: מת"ק) שניתן לשלושה חודשים ומתחדש מעת לעת. בשנת 2002 הגיש העותר עתירה לבית המשפט לעניינים מנהליים בתל אביב-יפו. במסגרתה הוסכם על-ידי הצדדים כי כפוף להוכחת מרכז חיים בישראל, יונפק לעותר אישור מת"ק לצורך כניסה לישראל שתוקפו יוארך עד לתקופה של שנה אחת ובחלוף שנה המשיב ישקול עמדתו בעניינו של העותר בשנית (עת"מ 1304/02). נוכח היעדר שינוי במצב, הגישו העותר, אימו ואחיו עתירה נוספת לבית המשפט לעניינים מנהליים בה ביקשו להורות למשרד הפנים ולשר הפנים להעניק להם מעמד של תושבות קבע ותעודת זהות ישראלית. בית המשפט הורה למשיבים להעניק לעותר אשרת שהייה בישראל מסוג א/5 (תושב ארעי) כפי שניתנה לאחיו משהוסרה המניעה הביטחונית שהוזנה בעבר. לצד זאת נקבע שסעד זה הוא המירב שיכול היה העותר לבקש בעתירתו, הגם שביקש לקבל תעודת זהות ישראלית ומעמד של תושב קבע (עת"מ 1002/05).

מאז מתן פסק דינו של בית המשפט לעניינים מנהליים מחזיק העותר באשרת שהייה מסוג א/5, שמחודשת מדי שנה. לאחרונה הועבר חידוש האשרה לבחינת מטה משרד הפנים, וטרם ניתנה החלטה בעניין. בחודש יולי 2012 הגיש העותר לרשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול בנתניה בקשה לקבל אשרת לישיבת קבע. ביום 15.08.12 ניתנה החלטת המשיב בה נקבע: "מרשך מר זיד עלי קיבל מעמד ארעי בעקבות העת"מ 1002/05 ולא ניתן לשדרג מעמדו מעבר לאשרת הקיימת (הוראת שעה)". העתירה שלפנינו מופנית כלפי החלטה זו, במסגרתה טוען העותר כי הוא זכאי למעמד של קבע וכן לקבלת אזרחות לפי חוק האזרחות, התשי"ב-1952, וכי אין כל מניעה ביטחונית או פלילית שתצדיק שלילת זכות זו.

המשיב טוען בתגובה שיש לדחות את העתירה על הסף מחמת קיומו של סעד חלופי בדמות עתירה לבית המשפט לעניינים מנהליים. עתירתו של העותר נסבה בעיקרה על החלטת המשיב לדחות את בקשתו לקבל מעמד של תושב קבע מכוח חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952. מקומה של עתירה לפי חוק הכניסה לישראל להתברר לפני בית המשפט לעניינים מנהליים. עוד טוען המשיב כי פנייתו של העותר ישירות לבית משפט זה בעתירה למתן אזרחות עולה כדי עתירה מוקדמת ויש לדחותה גם לגופה. זאת משום שהליך ההתאזרחות המדורג של בגיר מותנה בזכאות לישיבת קבע בישראל - מעמד שהעותר טרם קיבל אלא מבקש בעתירה זו ממש.

דין העתירה להידחות על הסף. עיון בעתירה מלמד כי זו מציגת שני סעדים שונים - שדרוג מעמד העותר לתושב קבע וקבלת אזרחות. ככל שעתירתו עוסקת בבקשה לקבל אזרחות ישראלית, הרי שהעותר טרם הגיש בקשה בעניין זה דרך הערוצים המנהליים. לשם כך, וכפי שעולה מעמדת המשיבים, כעניין מקדמי נדרשת הכרעה בשאלת זכאות העותר לישיבת קבע בהתאם לתנאים הקבועים בחוק האזרחות, התשי"ב-1952. אשר לתקיפת החלטת המשיב שדחתה את בקשת העותר לקבל אשרת לישיבת קבע בהתאם לסעיף 2(א) לחוק הכניסה לישראל, זו מצויה בגדר סמכותו של בית המשפט לעניינים מנהליים. הוראות סעיף 5(1) לחוק בתי משפט לעניינים מנהליים, התש"ס-2000 בצירוף פריט 12(3) לתוספת הראשונה מסמיכים את בית המשפט לעניינים מנהליים לדון בעתירה מנהלית כנגד החלטה של רשות לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952. משעומד לעותר סעד חלופי, אין מקום שבית משפט זה יידרש לעתירה (השוו: בג"ץ 3454/08 מהדרין בע"מ נ' שר התעשייה המסחר והתעסוקה (21.09.08)).

העתירה נדחת על הסף בשל קיומו של סעד חלופי. אין צו להוצאות. ניתן היום, כ"ו תמוז התשע"ג (4.7.2013).